



Aan mevrouw Zuhail Demir
 Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving,
 Energie en Toerisme
 Martelaarsplein 7
 1000 BRUSSEL

uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
ZD/BVW/Aanvraag SARO	L1-2022/011	-
vragen naar / e-mail	telefoonnummer	datum
bea.kayaerts@vlaanderen.be	-	22 juni 2022

Betreft : Advies over het voorontwerp van decreet houdende optimalisatie van de omgevingshandhaving

Mevrouw de minister,

SARO ontving op 16 mei 2022 uw adviesvraag over het voorontwerp van decreet houdende de optimalisatie van de omgevingshandhaving. Met voorliggend advies goedgekeurd op de raadszitting van 22 juni 2022 komt de raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn van dertig dagen.

Situering

De Vlaamse Regering keurde het voorontwerp van decreet houdende de optimalisatie van de omgevingshandhaving op 13 mei 2022 een eerste keer principiële goed met het oog op adviesvragen aan de strategische adviesraden SERV, Minaraad en SARO, en aan de VVSG en VTC.

Het voorontwerp van decreet bevat diverse wijzigingsvoorstellen betreffende de handhabingsbepalingen milieu (titel XVI DABM) en ruimtelijke ordening (titel VI VCRO). Naast enkele technische aanpassingen worden enkele handhabingsinstrumenten geoptimaliseerd of toegevoegd met het oog op een efficiëntere toepassing ervan en het verruimen van de handhabingsmogelijkheden. De handhabingsregels milieu en ruimtelijke ordening worden voor diverse aspecten op elkaar afgestemd. Het voorontwerp van decreet wenst een aantal 'quick-wins' te realiseren teneinde tot een verbeterde handhaving op het terrein te komen.

Voorliggend advies formuleert enkele strategische bedenkingen bij de wijzigingsvoorstellen van de handhabingsregels inzake ruimtelijke ordening.

Afstemming VCRO-DABM

De raad benadrukte in zijn advies van 27 november 2013 over het voorontwerp van decreet betreffende de handhaving van de omgevingsvergunning reeds het belang van een gedegen afstemming tussen de onderscheiden regelgevingen van milieu en de ruimtelijke ordening. SARO ondersteunt dan ook de intentie van voorliggend voorontwerp van decreet om de handhabingsregels

van het DABM en de VCRO verder op elkaar af te stemmen en stelt ook vast dat diverse wijzigingsvoorstellen simultaan worden doorgevoerd in beide regelgevingen.

Middels de artikels 2 en 18 wordt zo een bijzondere bewijswaarde ingevoerd voor de vaststellingen in respectievelijk een verslag betreffende milieu-inbreuken en stedenbouwkundige inbreuken, en worden de bepalingen in het DABM en de VCRO inzake de samenhang tussen respectievelijk een milieu-inbreuk versus -misdrijf, en een stedenbouwkundige inbreuk versus stedenbouwkundig misdrijf beter op elkaar afgestemd.

In navolging van de verplichting in artikel 6.4.9, §1 eerste lid VCRO voegt artikel 7 in artikel 16.1.16 DABM de verplichting toe om de uitvoering van een bestuurlijke maatregel onmiddellijk te melden aan degene die ze heeft opgelegd.

Artikel 9 past artikel 16.4.30 DABM aan in lijn met het gemeenrechtelijke strafrecht alsook met artikel 6.2.9, tweede lid VCRO, waardoor de vervaltermijn voor het opleggen van een administratieve of exclusieve bestuurlijke geldboete wordt gestuit door daden van onderzoek of daden van vervolging verricht binnen de initiële verjaringstermijn.

In uitvoering van het Regeerakkoord 2019-2024 worden middels artikels 12 en 23 respectievelijk in DABM als VCRO wijzigingen doorgevoerd waardoor de opbrengsten van de door de lokale besturen uitgevoerde handhaving van Vlaamse regels rechtstreeks bij de lokale besturen terechtkomen (zie verder ook punt 'Inkomsten en teruggevorderde kosten voortvloeiend uit lokale handhaving').

Artikel 19 voorziet in een wijziging van artikel 6.2.7, §2 VCRO waardoor de gewestelijke entiteit in lijn met artikel 16.4.29, §2 DABM ambtshalve ook een bestuurlijke geldboete met uitstel kan opleggen.

Middels artikels 10 en 20 worden tot slot de artikels 16.4.36 DABM en 6.2.13 VCRO, die de procedure voor de bestuurlijke geldboetes regelen, aangepast. Het betreft de verlenging van 30 naar 60 dagen van de termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit de bestuurlijke beboetingsprocedure moet opstarten na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings om het misdrijf niet strafrechtelijk te behandelen.

Uitbreiding omschrijving stedenbouwkundige inbreuk inzake stellen van handelingen voorafgaand aan de aktename

Artikel 17 van het voorontwerp van decreet vult de omschrijving van de stedenbouwkundige inbreuk inzake meldingen (artikel 6.2.2, 3° VCRO) aan wat betreft de niet-naleving van de opgelegde voorwaarden in de meldingsakte en de meldingsplichten inzake zorgwonen, en wat betreft het verder uitvoeren van handelingen in geval van verval, schorsing of vernietiging van de meldingsakte. SARO ondersteunt deze wijzigingsvoorstellen. De raad vindt het belangrijk dat lokale overheden de voorwaarden kunnen handhaven die zij noodzakelijk achten om meldingsplichtige handelingen af te stemmen op de plaatselijke goede ruimtelijke ordening. De raad ondersteunt ook het voorstel om het niet-naleven van de meldingsplichten inzake zorgwonen op te nemen als stedenbouwkundige inbreuk. De mogelijkheid tot het handhaven van het niet-melden van het beëindigen van de zorgsituatie zal volgens de raad meer garanties bieden op het tijdelijk karakter van zorgwoningen.

Inkomsten en teruggevorderde kosten voortvloeiend uit lokale handhaving

Artikel 23 van het voorontwerp van decreet bevat een uitbreiding van de eerdere wijziging van artikel 6.5.1 van de VCRO. Deze uitbreiding zorgt voor de toewijzing aan de lokale overheden van 1° de inkomsten en (recuperatie van) invorderingskosten voortvloeiende uit bestuurlijke dwangsommen uit last onder dwangsom (opgelegd door de burgemeester of gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur) en 2° de inkomsten en invorderingskosten uit de rechterlijke herstelmaatregelen die zijn gevorderd, de bestuurlijke meerwaarde die is opgelegd en de bestuurlijke minnelijke schikking die is aangegaan (voor zover deze instrumenten door de lokale overheden alleen zijn ingezet en niet samen worden gevorderd, opgelegd of aangegaan met de gewestelijke stedenbouwkundige inspecteurs).

SARO verwijst naar zijn standpunt geformuleerd in het briefadvies van 28 februari 2018 over het voorontwerp van decreet houdende de wijziging van diverse bepalingen van het DABM en de VCRO. De raad is van mening dat in de weinige gevallen dat handhavingstaken zichzelf kunnen financieren met inkomsten, het beleidsmatig is aangewezen dat die inkomsten terugvloeien naar de overheid die daar de moeite voor deed. De raad vindt het dan ook positief dat met voorliggende uitbreiding -naast de bestuurlijke dwangsommen- ook de opbrengsten voor gerechtelijke maatregelen en de overige bestuurlijke maatregelen naar de lokale overheid terugvloeien wanneer zij de volledige procedurelast heeft gedragen. De raad meent dat hiermee ook de uitbouw van handhaving op lokaal niveau gestimuleerd zal worden.

Invoeren van bijzondere bewijswaarde voor de vaststellingen in een verslag van vaststelling betreffende stedenbouwkundige inbreuken (artikel 2)

De raad neemt akte van de voorgestelde wijzigingen aan artikel 6.2.5, derde lid van de VCRO. Dit artikel wijzigt de vaststelling van de stedenbouwkundige inbreuken in de zin dat bij samenhang tussen een inbreuk en een misdrijf het niet langer een verplichting maar een *mogelijkheid* wordt om de vaststellingen betreffende de inbreuk in het proces verbaal op te nemen zodat ter zake de vrijheid bestaat om al naargelang wat wenselijk is, een bepaalde handelswijze te verkiezen of daarover bepaalde afspraken te maken. In het DABM is dit al een mogelijkheid, maar wordt middels het voorontwerp van decreet tevens een uitdrukkelijke spiegelbepaling opgenomen.

Daarnaast wordt aan de vaststellingen betreffende een stedenbouwkundige inbreuk (opgenomen in zowel een proces verbaal als in een verslag van vaststelling) de bijzondere bewijswaarde tot bewijs van tegendeel gegeven. De toelichting bij de artikelen verduidelijkt dat het depenaliseren van bepaalde schendingen immers op zich geen invloed heeft op de wijze waarop ze kunnen vastgesteld worden zodat aansluiting wordt gemaakt met de bewijswaarde geldend voor de vaststelling van stedenbouwkundige misdrijven. De raad deelt de mening dat de depenalisering van bepaalde schendingen niet tot gevolg mag hebben dat ze moeilijker te bewijzen worden.

Met vriendelijke groeten,

Karel Vanackere
Plaatsvervangend voorzitter SARO